

Rok 1985

Kasárny ve Valmezu, jak se Valašskému Meziříčí slangově říká, ležely u Rožnovské Bečvy, nedaleko centra města. Až do začátku 90. let minulého století tady sídlil 11. železniční stavební prapor a vojenská střední odborná škola. Tady jsem dostal za úkol vést politické školení mužstva, známé pod zkratkou PŠM. Přednášel jsem zejména o Varšavské smlouvě a vojenském paktu NATO. Musel jsem se naučit rozdíly ve vojenské technice obou seskupení a samozřejmě umět poukázat na slabiny techniky NATO. V posluchárně visel obraz tehdejšího prezidenta a generálního tajemníka ÚV KSČ Gustáva Husáka, po stěnách byly rozvěšeny nástěnky o vojenské technice, budování socialistické vlasti a obraně socialistického tábora. Přidělili mi vlastní kancelář o patro výše s pěkným výhledem na „buzerplatz“.

Hned v lednu se na rozlehlém shromaždišti konal mimořádný nástup. Zemřel dlouholetý ministr národní obrany Martin Dzúr, přítel Alexandra Dubčeka. V kanceláři jsem spal ve spacáku, ale bylo to mnohem lepší nežli žít v ubikaci s mužstvem. K důstojníkům jsem měl poměrně blízko, protože jsem se připravoval na důstojnické zkoušky, které jsem v dubnu zdárně absolvoval. Koncem června jsem byl oficiálně povýšen na podporučíka. Důstojníci mě pak začali víc respektovat – ostatně přibrali mě na túru na běžkách na chatu Bumbálka na hranici se Slovenskem.

V únoru jsem se zúčastnil takticko-pořadového vojenského cvičení ve vojenském újezdu Libavá na Olomoucku. Jel jsem jako velitel vozu staré

Rok 1985

pragovky a řidičem byl stanoven „základák“ z Rožňavy Laci Kovács. O měsíc později, když Laci slavil narozeniny, jsem mu daroval pytlík bombónů, což ho dojalo – a my se stali nejlepšími přáteli. Jak se ukázalo, bylo to na celý život. Vždyť i taková maličkost na vojně potěší. Naše rodiny se dodnes setkávají jak v Praze, tak i v Rožňavě.

V roce 1985 byla zima podobná té, která zastihla Hitlera v roce 1941 před Moskvou. V noci teploty klesaly i k -30°C a my jsme spali ve velkém vojenském stanu ve spacácích. Museli jsme se každé 2 hodiny nechat budít, abychom neusnuli navždy. Během cvičení se zastřelovali Rusové s jejich kaťušemi. Léтали nám nad hlavami a sranda nás přešla, když jedna střela nedaleko nás setnula vrcholek stromu. Během cvičení jsme se zatoulali až ke Staré Vodě, vesnici zrušené po válce, kde stály ruiny starého poutního místa – kdysi honosného barokního kostela sv. Anny a sv. Jakuba Většího. Byl to velmi smutný pohled na vybrakovaný kostel s polorozpadlým zdívem. Přes kdysi nádhernou výmalbu na nás zely velké, uhlíkem načmárané nápisy v azbuce, zanechané zde ruskými vojáky. Dnes je již kostel zrenovován a zpřístupněn. Poté jsme Libavou absolvovali ještě jednou v létě, ale to už byla brnkačka. Vojenský výcvik obecně nebyl až tak idylický, jak by se mohlo zdát. Jen v roce 1984/1985 se z vojny domů nevrátilo 103 mužů. Většinou šlo o nešťastnou náhodu, dopravní nehodu nebo sebevraždu. A to nepočítám těžká zranění.

Mé 26. (vojenské) narozeniny nebyly hezké. Zemřel strejda Zoltán, Zoli bácsi, kterého celá širší košická rodina, místně zvaná *fajta*, považovala za svého „předáka“ Byl dlouholetým předsedou Obvodního národního výboru Košice-Sever a pomáhal mnoha lidem, nejen rodině. Dostal jsem od velitele útvaru zvláštní dovolenou a jel na pohřeb do Košic. Mnohem příjemnější zprávu jsem v dubnu obdržel z Právnické fakulty Univerzity Komenského z Bratislavy, ve které mi oznamovali přiznání titulu doktora

práv. Nejdřív mi na zákonném základě uznali zahraniční vysokoškolské vzdělání formou nostrifikace diplomu a následně mi byl přiznán akademický titul JUDr. za ukončení vysokoškolského vzdělání právnického zaměření s vyznamenáním v zahraničí.

Jak vojenský život plynul, byl jsem stále otrlejší a využíval jsem všechny časové skulinky na cesty za manželkou Editou z Valmezu do Michalovců. Přibližně 400 km se dalo autem překonat za 5 hodin a vlakem za 7 a půl hodiny. Kromě různých oficiálních opuštěk jsem začal využívat i nelegální cesty. Protože jsem věděl, že důstojníci z kasáren odcházeli domů v pátek po páté hodině odpoledne a kontrola stavu vojáků probíhala do osmé hodiny večer, byl jsem domluvený s noční strážní službou, že mě pustí po kontrolním nástupu přes vrátnici vojenského areálu. Jakmile se naskytla taková možnost, vykradl jsem se z kasáren a na výpadovce na Slovensko začal stopovat. Voják v uniformě neměl problém večer zastavit projíždějící vozidlo. S oblibou jsem stavěl kamiony, které jely až na východní Slovensko, a tak se mi dařilo být kolem druhé hodiny noci v Michalovcích. Přes víkend jsem si užil svobody i manželky a v neděli večer jsem se obvykle kamionem nebo nočním vlakem vracel zpět do Valmezu, abych v pondělí už byl na ranním nástupu. V tom jsem měl štěstí a děkuji kamarádům, kteří mě nikdy nepráskli.

Fenomén spartakiády

V červnu 1985 se konala poslední, VI. československá spartakiáda. Hromadné cvičení mělo svou tradici již ve všesokolských sletech, které začaly v roce 1882 v Praze na Sřteleckém ostrově. Po druhé světové válce nový režim prezentoval spartakiádu jako propagaci šťastného života pracujícího lidu. Poslední spartakiáda byla skutečně obrovská. Šlo o masové tělovýchovné cvičení asi milionu cvičenců a hostů, jehož příprava začínala

místními nácviky a pokračovala přes okrskové a okresní spartakiády až po celostátní vystoupení těch nejlepších na Velkém strahovském stadionu. Údajně jde o stadion s největší rozlohou na světě, kde se v časech největší slávy do ochozů vměstnalo 250 000 lidí. Spartakiádní cvičení bylo mezi lidmi populární a většina jej prvoplánově nevnímala jako propagandistický produkt režimu, i když skoro všichni si byli vědomi ideového účelu akce – tedy poukázat na úspěchy socialistického sportu a tělesné připravenosti. Lidé byli rádi, že se mají na co koukat, a cvičenci kvitovali, že mohou ukázat, co dovedou. Vládla tam euforie jako někde na závodech. Cvičilo se na hudební skladby speciálně připravené pro cvičence. Cvičení bylo sice dobrovolné, ale na školách a u vojáků základní služby se cvičilo v podstatě povinně. Během letního spartakiádního období se konaly doprovodné sportovní akce v nejrůznějších druzích sportu. Například turisté uspořádali akci „Za jeden den kolem ČSSR“, v jehož rámci se na mnoha místech pořádaly turistické pochody na 50 km.

Samostatnou sestavu s náročnou choreografií a fyzicky komplikovanými cviky předvedlo na Strahově i bezmála 14 tisíc vojáků základní služby. Pro ženy byly určité přítažliví, protože cvičili v bílých trenýrkách a nahoře bez. Ve Valmezu jsme taky nacvičovali armádní cvičení, ale nebyli jsme vybráni ani do okresního kola, natož pak do finále na Strahovský stadion. Získal jsem ale spartakiádní opušťák a mohl se aspoň podívat na okresní spartakiádu v Michalovicích. V duchu jsem záviděl těm, co se probojovali až do Prahy. V 80. letech nebylo moc akcí, na kterých by se mládež bavila, a i já jsem vnímal spartakiádu jako rozptýlení. A navíc... Všude bylo tolik krásných děvčat. Podniky zahraničního obchodu během spartakiády speciálně dovezly spoustu exotického ovoce, jako byly banány, mandarinky, kiwi nebo baklažány (botanicky se jedná o ovoce), nebo speciální uzeniny jako uherský salám, což jenom zdůrazňovalo výjimečnost spartakiádní

atmosféry. Vůbec nebylo samozřejmostí mít toto zboží volně v prodeji. K mání byly běžně jenom základní potraviny, sezónní ovoce a zelenina byla skutečně jenom tehdy, kdy rostly u nás. Nedávno se mě dospělá dcera zeptala: „Tati, a to jste neměli ani rajčata v zimě?“ No, prostě neměli.

Jsou situace, které nemůžete mít ve svých rukou. K takovým patří i narození potomka. Manželka byla těhotná, věděli jsme, že to bude holčička a že se bude jmenovat Lenka. Netrpělivě očekávané první dítě se narodilo 20. srpna. Jenže... Narodilo se s Downovým syndromem. Dostal jsem zvláštní dovolenou a jel okamžitě prvním vlakem do porodnice v Košicích. Mělo poškozené srdíčko. Šestý den opustila v tichosti tento svět. Byl to velký šok. Zní to možná krutě, ale pro děťátko i pro nás rodiče to bylo při pomýšlení, jak by se náš život vyvíjel dál, sice bolestným, ale schůdným řešením. Pozdější vyšetření u prof. Bohumíra Vedry, špičkového experta na patologické těhotenství, v Ústavu pro péči o matku a dítě v pražském Podolí potvrdilo, že šlo o mimořádnou událost a můžeme mít do budoucna zdravé děti.

Veliký a dlouho očekávaný okamžik civilu nastal v neděli 29. září v 17:15 hod. Po smutných rodinných událostech to sice nebyla až tak šťastná chvíle, ale pocit, že se teď konečně vrátím k rodině a začnu nový profesní život, stál za to. Podruhé jsem na FMZV v Praze nastoupil v pondělí 7. října.

Hradčany – Černínský palác

Když jsem v roce 1977 jako gymnazista poprvé spatřil budovu Černínského paláce, byl jsem ohromen její krásou, honosností, vznešeností. Jak řekl jeden nejmenovaný zahraniční diplomat na konci éry první republiky: „Budova hodná země s koloniální minulostí.“ K tomu měla naše země už tehdy daleko, a od té doby navíc zeštíhlila i o kus vlastního

území – Podkarpatskou Rus (v červnu 1945) a Slovensko (v lednu 1993). Hrabě a diplomat Jan Černín z Chudenic by se divil, v jaké kondici tenhle barokní skvost z druhé půle 17. století dnes je. Ministerstvo v něm bylo slavnostně otevřeno v roce 1934. Až za úřadování říšského protektora pro Čechy a Moravu K. von Neuratha byla v roce 1940 ukončena dostavba tzv. Janákova funkcionalistického křídla z neomítnutých červených cihel. Tady jsem se po příchodu do Černínského paláce nechal vyvézt kuriózním páternosterem, abych se jako „diplomatické ucho“ dostavil do 3. patra, kde sídlil Asijský odbor. Profánní budova Černínského paláce je jako stvořená pro sídlo zahraniční politiky a je dobře, že už tam nejsou kasárna nebo útulek pro chudé. Palác sám má i dosti pochmurnou stránku historie. V noci z 9. na 10. března 1948 zde zahynul za dosud nevyjasněných okolností tehdejší ministr zahraničních věcí Jan Masaryk.

Nemůžu si odpustit krátký exkurz do této smutné historie. Původní a později opakované verze vyšetřování daly za pravdu teorii o sebevraždě, závěry z rozporuplného vyšetřování z roku 2004 mluví o vraždě. V říjnu 2019 dozorující státní zástupce nechal případ znovu otevřít. Definitivní rozuzlení zřejmě může přinést až otevření ruských archivů. Ve prospěch verze o sebevraždě mluví nedobrý psychický stav ministra po únorových událostech roku 1948. Cítil se zrazen všemi, včetně abdikujícího prezidenta E. Beneše, s nímž 28. února obědval v Benešově sídle v Sezimově Ústí. Jeho dlouholetá přítelkyně americká spisovatelka Marcia Davenportová ve svých pamětech potvrdila Masarykovy deprese, rozrušenost a beznaděj. Před jejím odjezdem z Prahy do Londýna řekl: „Už to bude brzo... za pár dní.“ Zdali tím myslel svoji emigraci nebo ukončení životní poutě, to se už nedozvíme. Masarykův přítel a diplomat Egon Hostovský ve svém románu *Nezvěstný* uvedl ministrovu úvahu: „Má cesta nebude dlouhá...“ Pro vraždu naopak mluví několik záhadných okolností. Osudnou noc měl

Masaryk nezvanou návštěvu, což potvrzují i nalezené nedopalky cigaret takové značky, kterou Masaryk nikdy nekouřil. Kromě toho byla na lůžku nalezena otevřená Bible a vedle Haškův román *Osudy dobrého vojáka Švejka*. Co je ale velmi pravděpodobné, Masaryk se ve velkém rozrušení ocitl na římse okna koupelny svého služebního bytu směřujícího do druhého vnitřního nádvoří, kde ho ráno našli ležet v nepřírozené poloze v potřísněném pyžamu oblečeném naruby. Místo dopadu bylo podivně daleko pro případ skoku sebevraha. Dle autentické výpovědi policisty W. Hofmana, který byl na místě neštěstí jako jeden z prvních, se s tělem J. Masaryka hýbalo. Zda mu někdo „pomohl“ skočit nebo Masaryk ukončil svůj život sám, zatím nevíme. Všichni zainteresovaní, kteří by mohli pomoci k objasnění případu, spáchali později sebevraždu. Jan Masaryk nadobro opustil zdi Černínskému paláce v rakvi v pohřebním průvodu čtvrt milionu lidí 13. března 1948. Spočinul vedle svého otce TGM na hřbitově v Lánech.

Ale abychom v souvislosti s Černínským palácem nemluvili jenom o smutných událostech, vzpomenu, že 1. července 1991 ve Velkém sále došlo k podepsání Protokolu o ukončení platnosti Varšavské smlouvy, jednoho z hlavních symbolů rozděleného světa doby studené války. Ano, jde o tu samou vojenskou sílu, která byla použita v rámci operace „Dunaj“ v srpnu 1968 proti samotnému Československu a stala se nástrojem k pohřbení pražského jara. Jaká to symbolika! Zbývá dodat, že k 30. červnu 1991 byl ukončen pobyt sovětských vojsk na území Československa. A to byla velká úleva.

Práce na FMZV

Třetí teritoriální odbor byl odborem zahrnujícím asijské socialistické státy; byl vytvořen již v roce 1966. Vedl ho kádrový pracovník, tehdy 60letý soudruh Václav Moravec, bývalý velvyslanec v KLDR a v Maďarsku. V 70. letech

byl vedoucím Správy kádrů FMZV. Odtud řídil finální fázi čistky ministerstva od zastánců pražského jara. Všichni se ho proto obávali a nikdo neměl chuť mu oponovat. Jeho vazby na ÚV KSČ nebylo radno podceňovat, pokud chtěl některý z referentů ještě pracovní vycestovat na zastupitelský úřad v zahraničí. Já pod V. Moravcem nastoupil jako odborný referent pro Mongolskou lidovou republiku (MoLR) s hrubým platem 2 400 Kčs. Pro srovnání: Průměrný plat byl tehdy 2 895 Kčs měsíčně. Kádry byly plánované a se mnou jako s mongolistou se od počátku počítalo – stejně jako s tím, že nastoupím na mongolský referát s perspektivou výjezdu na zastupitelský úřad v Ulánbátaru.

Dříve, než jsem si vůbec „čichl“ k práci, jsem povinně absolvoval měsíční politicko-odbornou přípravu pro diplomatické pracovníky. Ta obnášela především důkladné obeznámení se s náplní činností a chodem ministerstva, prostudování pracovního řádu a znalost etiky ministerských pracovníků. Také jsem se musel přihlásit do Revolučního odborového hnutí (ROH). Až potom mě přidělili do klasické kanceláře se Slávkem Bařinkou (*1931), uznávaným orientalistou, překladatelem z korejštiny a čínštiny. Slávek současně ovládal i japonštinu. Nebyl zrovna praktickým člověkem, byl spíše roztržitý a stále něco zapomínal, ale byl to můj první opravdový kolega a přítel, na něhož si dodnes jasně a v dobrém pamatuji. Nebyl dokonce ani ve straně, ale drželi si ho na FMZV, protože lepšího koreanistu by v republice nenašli.

Tehdy jsme psali naše materiály ještě na klasickém psacím stroji. V kanceláři jsme měli typ Consul hnědé barvy, který je už teď vystavený v Národním technickém muzeu... Anebo si ho můžete koupit v bazaru za 300 Kč. Den začínal pročítáním interních svodek vnitřních a zahraničně-politických zpráv, které nebyly přístupné pro běžného občana. Svodky obsahovaly zprávy citlivé pro politický režim, které by mohly politiku vlády

diskreditovat v očích veřejnosti (např. činnost disidentů) nebo obsahovaly příliš mnoho podrobností, jež člověk z pohledu cenzora nemusel vědět. Jak se říká: Kdo má informace, ten má i moc. Poté jsme pokračovali obeznámením se s přidělenou „poštou“, kterou bylo třeba vyřešit. Například mohlo jít o žádost našeho velvyslance na rozšíření personální systemizace na zastupitelském úřadě nebo jeho návrh na návštěvu našeho státního nebo stranického činitele v zemi vyslání, v mém případě Mongolska. Kromě všelijakých teritoriálních podkladů, tj. zevrubných informací o navštěvované zemi pro určeného potentáta, se psala různá stanoviska a připomínky, např. k vystoupení politika dané země, ale i stanoviska k návrhu na vyslání diplomatů a podpůrného personálu. Často se tvořily podklady pro přijetí cizích nejvyšších politických a státních představitelů a taky hodnocení vnitropolitické situace v zemi, kterou jsme měli na starosti. To se „balilo“ do tzv. košilek (přeložený list formátu A3), které se dosud říká „referátník“. Ten má na přední stránce tzv. oběh, kde se všichni potentáti ze zdola hierarchicky podepíší, čímž potvrzují, že se s obsahem materiálu seznámili a souhlasí s ním. Příliš pedantní vedoucí nebo hnidopiši s chutí referátník s materiálem vraceli k přepracování, a to i několikrát. Většinou jej navíc obohacovali duchaplnými připomínkami, ze kterých jeden nebyl nikdy moudrý, ale musel se s tím nějak vypořádat. Dodnes lituji, že jsem si nějaký ten skvostnější referátník neodložil, protože pro nezainteresovaného člověka by to byla zajímavost. Každý pracovník musel získat určitý stupeň prověrky pro manipulaci s utajovanými materiály. Říká se tomu „personální bezpečnost“. Čtyři stupně utajení se dosud nezměnily – vyhrazené, důvěrné, tajné a přísně tajné.

Prahu jsem si od začátku zamiloval. Zpočátku jsem měl více času zajít si do nedaleké Lorety, korzovat po Hradčanech nebo na Malé Straně. Město

jsem tehdy jako nově příchozí „náplava“ začal teprve objevovat. V říjnu jsem byl na pracovišti požádán, abych zašel na Hradčanské náměstí přivítat syrského prezidenta Háfize al-Asada, otce nynějšího prezidenta Bašára al-Asada. Se Sýrií mělo Československo velmi dobré vztahy a zásadně se podílelo na jeho průmyslovém rozvoji. Sýrie také představovala významného spojence SSSR na Blízkém východě. Asad v arabštině znamená „lev“, což dobře vystihovalo jeho autoritativní styl vládnutí, který byl na Západě považován za diktátorský. Měl dominantní postavení v arabském světě a byl silnou, charismatickou osobností. V tehdy moderním obchodním domě Kotva jsem si koupil módní tvídový oblek za 725 Kč a se zájmem jsem zapadl do davu povinně přihlížejících, ale i opravdu zvědavých občanů stojících před prvním hradním nádvořím, abych zblízka sledoval Asadovo uvítání prezidentem G. Husákem. Ceremoniál proběhl bez sebemenší chybičky a byl pro mě zajímavý hlavně z profesionálního hlediska, protože před rokem jsem krátce pracoval na diplomatickém protokolu. Radost mi udělalo první pozvání na recepci na mongolskou ambasádu, kde se konal koktejl u příležitosti 68. výročí Velké říjnové socialistické revoluce.

Ubytování nových mimopražských pracovníků na ministerstvu zajišťoval bytový referent Komorous. Ministerstvo mělo k dispozici byty a ubytovny rozeseté po celé Praze, které svým zaměstnancům pronajímalo. Bytový referent byla pro nás klíčová osoba, která také zajišťovala umísťování stálých pracovníků do družstevních bytů dle pořadníku, jenž se tvořil pod dohledem bytové komise. Vzhledem k obecně těžké bytové situaci to byla nejsledovanější komise ministerstva. Bytový referent se kromě toho podílel na zajištění pronajímání bytů dlouhodobě vyslaných pracovníků. Bylo nepsaným pravidlem, že vyslaní pracovníci nabízeli za pouhý nájem plus vedlejší bytové náklady využití vlastních bytů pro účely zaměstnanců ministerstva. Mě zpočátku ubytovali v paneláku v Horních

Měcholupech a za pár týdnů se za mnou legálně přistěhovala i manželka. Ve dvoupokojovém bytě internátního typu jsme měli pro sebe k dispozici pouze jeden pokoj se společným sociálním zařízením. Spolu s námi zde bydlel nezadaný východňár Palo Šepelák. Bylo to spíše studentské soužití. Kamarád arabista Robo Nerpas z Piešťan měl větší štěstí. Tou dobou koupil družstevní byt ve Stodůlkách a pozval nás na oslavu nastěhování se do nového. Jeli jsme právě otevřenou třetí linkou metra B z Moskevské (nynější Anděl) na Dukelskou (teď Nové Butovice), kde tehdy žlutá linka končila. To jsme ještě netušili, že tady jednou budeme bydlet nastálo. Všude kolem nás bylo jedno velké staveniště plné bláta, do něhož by se ze všeho nejvíc hodily gumáky. Nás ovšem více zajímal slibovaný nájemní byt v nedalekých Řepích, kam jsme se měli s manželkou přestěhovat. Už jsme i koncem listopadu vypravili stěhovací vůz z Michalovců do Prahy. Jaké bylo naše hořké překvapení, když nám slibovaný byt před nosem obsadil kolega Pavol Katančík s ruskou manželkou Larysou a malým dítětem. Navrhovaný kompromis na společné bydlení nepřipadal v úvahu. Řepy padly a my se museli nouzově nastěhovat do garsonky 2+1 na sídlišti Dědina nedaleko letiště. Na tomto sídlišti začala manželka Edita od února 1986 učit matematiku a fyziku na druhém stupni základní školy.

Ministerstvo zahraničí se dodnes chlubí vynikající jídelnou, kam – až na pár potentátů – chodili všichni zaměstnanci. Kuchaři se tady snažili, protože ti nejlepší z nich byli vybíráni na velké ambasády, kde se vařilo. Jídlo někdy nebylo nejvyšší prioritou, ale cenila se spíš možnost si společně posedět a krátce popovídat a zároveň zhodnotit nové mladé kolegyně, včetně sekretářek. Když chtěl někdo probrat možnosti vyslání do zahraničí, většinou zašel do legendami opředeného hostince U Černého vola na Loretánském náměstí. Ve 20. letech minulého století tady čepoval pivo známý šenkýř Brinda. Chodili sem nejen štamgasti, ale i politici, literáti

nebo malíři. Častým hostem tady byl jeden ze zakladatelů Československa a první ministr obrany Václav Klobáček, spisovatel Karel Pecka, malíř Josef Stklý nebo sochař Josef Adámek. Schůzky si tady však dávali i agenti Státní bezpečnosti. V 80. letech v zadním traktu působil švec. Člověk přišel do hospody, zul si boty, nestačil vypít ani dvě piva a boty měl spravené.

Domácí události roku 1985

- *V Dukovanech byl do provozu uveden první blok jaderné elektrárny o výkonu 440 MWh.*
- *Do funkce prezidenta republiky byl opět zvolen Gustáv Husák.*
- *Na Velehradě se při příležitosti 1100. výročí úmrtí věrozvěsta Metoděje konalo obrovské shromáždění věřících s účastí více než 100000 osob.*
- *Západní Slovensko postihlo zemětřesení o síle 6 stupňů Richterovy škály, naštěstí bez větších následků. To naopak v Mexico City a jeho okolí si zemětřesení vyžádalo životy 12000 lidí.*
- *V listopadu byl zahájen provoz linky B pražského metra v úseku Smíchovské nádraží – Sokolovská (dnešní Florenc).*
- *Na zámku v Bečově nad Teplou našli pod podlahou hradní kaple čeští policisté za dramatických okolností nejvýznamnější románskou klenotnici na českém území – Relikviář sv. Maura ze 13. století. Ten je považován za druhou nejcennější historickou památku na našem území (po korunovačních klenotech). Relikviář byl prohlášen národní kulturní památkou České republiky.*
- *Národ se na 50. MS v hokeji v Praze těšil z mistrovského titulu.*
- *V kině běžel populární polský film Sexmise (1884), americká komedie Podraz II (1983) nebo válečný velkofilm Jurije Ozerova Boj o Moskvu (1985).*

Zahraniční události roku 1985

- *V březnu – po smrti K. Černěnka – nastoupil do funkce generálního tajemníka ÚV KSSS energický Michail Gorbačov (ve věku 54 let). Zprvu neměl žádný ucelený program kromě přesvědčení, „že takhle nemůžeme žít dál“. Záhy začal prosazovat „glasnost“ a „perestrojku“. Vnitřní reformy nakonec předčila jeho zahraničněpolitická linie. Již na podzim se setkal na neutrální půdě u Ženevského jezera s americkým prezidentem R. Reaganem – poprvé u vyjasňování si pozic nebyla vedena diskuse v nepřátelském duchu.*

- *V dubnu představitelé států Varšavské smlouvy podepsali dokument o prodloužení platnosti tohoto vojenského paktu na dalších 20 let.*
- *V říjnu oznámil Gorbačov na zasedání Politbyra svoje rozhodnutí stáhnout sovětská vojska z Afghánistánu, a to „v brzké době“. K tomu nakonec došlo až o 4 roky později. Válka v Afghánistánu se stala jednou z příčin rozpadu Sovětského svazu.*
- *Dne 1. září byl na dně Atlantského oceánu nalezen dlouho hledaný a ve své době největší parník světa Titanic.*
- *V listopadu společnost Microsoft uvolnila do prodeje první 16bitovou verzi operačního systému Windows 1.0.*